

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **T. ,s. r. o.,** L. X. B., IČO: X. zastúpeného advokátom JUDr. E. V. PhD., so sídlom B. X. B., proti žalovaným: v 1/ rade **JUDr. D. Ď.** so sídlom N. B.X. správkyňa konkurznej podstaty úpadcu P. Inc., a. s. v konkurze, L. X. B., IČO: X. žalovanému v 2/ rade **T.** so sídlom G. X. B., IČO: X. zastúpeného advokátom JUDr. J. Č. so sídlom D. X. B. **o určenie pravosti a poradia prihlásenej pohľadávky vo výške 141 853 974,80 Sk** na odvolanie žalovaného v 2/ rade a žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 52 Cbi 5/2007-145 zo dňa 24. júna 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 24. júna 2008 č. k. 52 Cbi 5/2007-145 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil pohľadávku žalobcu vo výške 141 853 974,80 Sk za oprávnenú a zistenú ako pohľadávku prvej triedy s nárokom na oddelené uspokojenie a priznal žalobcovi právo na náhradu trov konania vo výške 24 995,80 Sk.

V odôvodnení rozsudku súd prvého stupňa uviedol, že pohľadávku vo výške 126 860 148,-Sk si prihlásila spoločnosť G. s. r. o. P. z titulu postúpenia pohľadávky (zmenky výstavcu R. a. s. vystavenej 15. 09. 1998) a doplnením prihlášky si uplatnila príslušenstvo pohľadávky vo výške 14 993 826,80 Sk ako úroky vyčíslené do dňa vyhlásenia konkurzu teda do 19. 12. 2001 zároveň si pre svoju pohľadávku uplatnila právo oddeleného uspokojenia vzhľadom na to, že bola uzatvorená zmluva o zriadení záložného

práva k nehnuteľnostiam. Dňa 09. 11.2004 bolo krajskému súdu do konkurzného spisu doručené oznámenie o zmene veriteľa pohľadávky v zmysle § 7 ods. 4 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní kde nový veriteľ oznámil prevod pohľadávky na T. s. r. o. B. a priložil Zmluvu o prevode cenného papiera vo forme Notárskej zápisnice zo dňa 22. 09. 2004. K prihláške pohľadávky bola priložená Zmluva o odplatnom prevode cenných papierov kúpou uzavretá dňa 16. 11. 2000 medzi predávajúcim M. o. c. p., a. s. Ž. a kupujúcim P. a. s. B.. Dňa 07. 12. 2000 bola uzavretá Zmluva o prevode cenného papiera kúpou medzi predávajúcim P. a. s. B. a kupujúcim G. s. r. o. P.. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 2 Zm 43/99-198 zo dňa 04. 07. 2002 ponechal v platnosti vydaný zmenkový platobný rozkaz. Účastníkom konania v tomto konaní bol práve ako žalobca spoločnosť G. s. r. o. Dňa 22. 09. 2004 uzavrela spoločnosť G. s. r. o. B. ako predávajúci a spoločnosť T. s. r. o. B. ako kupujúci Zmluvu o prevode cenného papiera formou Notárskej zápisnice pod č. N 570/2004, Nz 71431/2004, predmetom ktorej zmluvy bol záväzok predávajúceho odovzdať kupujúcemu zmenku špecifikovanú v čl. II tejto zmluvy ako aj vyznačiť na zmenke indosament v prospech kupujúceho a záväzok kupujúceho zmenku prijať a zaplatiť predávajúcemu za prevod zmenky odplatu. V čl. II bod 1 zmluvy sa uvádza, že predávajúci, t. j. G. s. r. o. je vlastníkom vlastnej zmenky vystavenej spoločnosťou R. a. s. B.dňa 15. 09. 1998 na zmenkovú sumu 126 860 148,-Sk na rad spoločnosti B. a. s. splatná v B.. Zmenka bola indosovaná spoločnosťou B. a. s. B. na rad spoločnosti P. a. s. B.. Následne bola zmenka indosovaná spoločnosťou P. a. s. na rad spoločnosti G. s. r. o. P.. V bode 2 sa uvádza, že predmetná zmenka bola vo vzťahu k priamemu dlžníkovi R. a. s. B.prihlásená do konkurzu, ktorý bol vyhlásený na dlžníka spoločnosť P. Inc. a. s. B. (právny nástupca spoločnosti R. a. s.). Ďalej v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že zákon požaduje predložiť v prvopise zmenku alebo šek len v prípade, že navrhovateľ požaduje vydať zmenkový prípadne šekový platobný rozkaz. V danom prípade sa jedná o incidenčné konanie, t. j. konanie, ktorým sa domáha žalobca určenia pravosti a poradia svojej pohľadávky, ktorá mu bola na prieskumnom pojednávaní žalovanými v 1/ a v 2/ rade popretá. Žalobca súdu predložil notársky overený odpis zmenky, z ktorej je zrejmé, že mu svedčí posledný indosament, čo je v súlade aj so zmluvou o prevode cenného papiera. Zákon neuvádza pri akej inej príležitosti by musel navrhovateľ predložiť originál zmenky alebo šeku okrem prípadu, keď podá návrh na vydanie zmenkového prípadne šekového platobného rozkazu. Z tohto dôvodu súdu postačovalo predloženie notársky overeného odpisu zmenky s vyznačeným radom indosamentov. Súd prvého stupňa zaujal stanovisko aj k námietke žalovaného v 2/ rade

týkajúcej sa konania menom spoločnosti v čase uzatvorenia zmluvy o prevode cenného papiera zo dňa 22. 09. 2004. Uviedol, že z výpisu z obchodného registra mal súd preukázané, že M. K. sa ako konateľka spoločnosti G. uvádza od 17. 08. 2004, t. j. odo dňa rozhodnutia jediného spoločníka a bola teda v zmysle § 13 Obchod. zák. oprávnená dňa 22. 09. 2004 podpísať predmetnú zmluvu. Ďalej uviedol na námietku žalovaného v 2/ rade, že rozsudkom č. k. 4T 66/06 boli obidvaja obžalovaní oslobodení spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchali obžalovaní. V predmetnom rozsudku nie je výrok o tom, že by bol trestný čin spáchaný ani to, kto tento trestný čin spáchal. Zaoberal sa aj ďalšou námietkou žalovaného v 2/ rade týkajúcou sa neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu spoločnosti G. s. r. o. zo dňa 10. 10. 2002. Z výpisu z obchodného registra mal súd preukázané, že do 14. 10. 2002 v mene spoločnosti koná a podpisuje predseda predstavenstva samostatne alebo aspoň dvaja členovia predstavenstva spoločne. Zmluva o prevode obchodného podielu bola podpísaná dňa 10. 10. 2002, t. j. podľa výpisu z obchodného registra v tom čase bol oprávnený za spoločnosť konať a podpisovať predseda predstavenstva. Vo výpise z obchodného registra je uvedené, že za spoločnosť konajú všetci členovia predstavenstva, pričom je potrebný súhlas aspoň dvoch členov predstavenstva. Táto skutočnosť je vo výpise uvádzaná odo dňa 15. 10. 2002. Obchodný zákonník vo vysvetlivkách k § 115 ods. 3 poukazuje na právne účinky uzavretia zmluvy o prevode obchodného podielu, jednak účinnosť zmluvy medzi zmluvnými stranami a účinky prevodu voči spoločnosti. Uvádza, že medzi zmluvnými stranami je zmluva o prevode obchodného podielu účinná dňom jej uzavretia, samozrejme za predpokladu, že samotná zmluva o prevode neurčuje inak. Súd prvého stupňa mal za to, že aj v súvislosti s podpisom zmluvy o prevode obchodného podielu došlo k prejavu vôle podpisujúcej osoby už podpisom na tomto konkrétnom právnom úkone a nie až overením podpisu. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 142 ods. 1 O. s. p. v prospech žalobcu, ktorý bol v konaní úspešný. Trovy konania pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 10 000,-Sk a trov právneho zastúpenia vo výške 14 995,80 Sk. Súd priznal žalobcovi 5 úkonov právnej služby a ďalej priznal žalobcovi DPH z úkonov právnej služby spolu vo výške 1 199,-Sk (§ 18 ods. 3 cit. vyhlášky), 3 x náhrada režijného paušálu 178,-Sk, 2 x 191,-Sk. Súd sa nestotožnil s výpočtom trov právneho zastúpenia predloženého žalobcom. Konanie o tzv. incidenčnej žalobe je z hľadiska určenia výšky súdneho poplatku zo žaloby určovacím sporom s jednotnou výškou súdneho poplatku bez ohľadu na výšku pohľadávky, určenie pravosti ktorej je predmetom konania. Podľa názoru súdu preto aj z hľadiska určenia výšky tarifnej odmeny,

treba vychádzať z rovnakého princípu, takže žalobcovi patrí náhrada trov konania ako v určovacom spore s neoceniteľnou hodnotou veci. Súd ďalej priznal žalobcovi náhradu za stratu času za pojednávanie v roku 2007, 14 polhodín po 297,-Sk spolu 4 158,40 Sk (§ 17 ods. 1 cit. vyhlášky).

Proti tomuto rozsudku sa včas odvolal žalovaný v 2/ rade, navrhol rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a zrejme vec mu vrátiť na ďalšie konanie alebo zmeniť. V odvolaní namietol, že žalobca nepredložil k nahliadnutiu súdu originál zmenky, o ktorú opiera svoj právny nárok s poukazom na ust. §§ 75-76 zák. č. 191/1950 Zb. ďalej namietol, že súd prvého stupňa sa nezaoberal jeho návrhom na prerušenie konania až do právoplatného skončenia konania sp. zn. 9 Cbs 193/2004 o určenie neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu medzi spoločnosťou P. a. s. a G. s. r. o., nakoľko podľa názoru odvolateľa ide o procesný návrh, ktorý je možné podať v ktoromkoľvek štádiu konania. Taktiež namietol nedodržanie lehoty na vyhlásenie rozsudku v zmysle ust. § 156 ods. 2 O. s. p. a v súvislosti s návrhom na prerušenie konania poukázal na to, že dokazovaním v konaní Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 4T 66/06 bolo znalcami ustálené, že pri skúmaní sporného podpisu na zmluve o prevode obchodného podielu nie sú pravými podpismi štatutára B. P. len nie je možné ustáliť individuálnu identifikáciu páchatel'a, tá je však podstatná len pre účely trestného konania, avšak pre účely civilného konania je úplne postačujúce, že podpis nebol pravý, t. j. nemohlo dôjsť k platnému prevodu obchodného podielu a následných právnych úkonov vrátane výmeny konateľov pre ich absolútnu neplatnosť s § 38 a § 39 Občianskeho zákonníka. Nakoľko absolútna neplatnosť pôsobí od počiatku s účinkami ex tunc až po vyriešení predbežnej otázky ohľadom platnosti zmluvy o prevode obchodného podielu možno následne hovoriť o eventuálnej platnosti či neplatnosti zmluvy o postúpení (zmenkovej) pohľadávky z pôvodného veriteľ'a spoločnosti G. s. r. o. na žalobcu.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa náhrady trov konania podal odvolanie žalobca, navrhol rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmeniť a priznať žalobcovi náhradu trov konania vo výške 1 968 189,-Sk tak, ako ich vyčíslil právny zástupca žalobcu v písomnom podaní. V danej určovacej žalobe je možné predmet sporu oceniť peniazmi, nakoľko v danej veci ide o určenie pravosti pohľadávky v hodnote 141 853 974,80 Sk v zmysle ust. §§ 9 a 10 vyhlášky č. 655/2004 Z.z.

Žalovaná v 1/ rade navrhla rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť z jeho správnych dôvodov.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 2/ rade zhrnul všetky svoje doterajšie písomné a ústne vyjadrenia k veci a navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec v rozsahu podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a po prejednaní odvolania bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O. s. p. dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa ust. § 23 ods. 2 zák. č. 328/1991 Zb. v znení neskorších zmien konkurzní veritelia pohľadávok, ktoré zostali sporné, čo sa týka právneho dôvodu, výšky alebo poradia, môžu sa domáhať určenia svojho práva v lehote určenej súdom. Žalobu musia podať na súde, ktorý vyhlásil konkurz, proti všetkým, ktorí pohľadávku popreli; smú sa v nej dovolávať len právneho dôvodu a poradia uvedeného v prihláške alebo na prieskumnom pojednávaní a pohľadávku môžu uplatniť len do výšky uvedenej v prihláške alebo na prieskumnom pojednávaní. Ak nejde o vec patriacu do právomoci súdu, rozhodne o správnosti popretia pohľadávky príslušný správny orgán. O poradí popretej pohľadávky rozhodne vždy súd.

Podľa ust. § 16 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. prvá veta o tom, kto má zmenku v rukách, platí, že je oprávneným majiteľom, ak preukáže svoje právo nepretržitým radom indosamentov, a to aj vtedy, ak posledný z nich je blankoindosament.

Žalobca uplatnil žalobou o určenie pravosti pohľadávky vo výške 141 853 974,80 Sk titulom nároku zo zmenky vystaviteľa R. a. s., B., so splatnosťou 30. júna 1999 na rad B. a. s., splatnej v B., P. a. s. B.. Na preukázanie svojho tvrdenia vlastníctva predmetnej zmenky predložil súdu prvého stupňa overenú notársky fotokópiu zmenky s uvedeným obsahom. Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie obsahom predloženej fotokópie zmenky na základe takto vykonaného dokazovania rozhodol. Z obsahu osvedčenia pravosti listiny pracovníčkou poverenou notárom JUDr. M. K. K. V. je zrejmé, že osvedčila len čiastočný odpis listiny pozostávajúci z 2 listov, ktorý sa doslovne zhoduje s prvopisom pozostávajúcim z 3 listov a to v Bratislave dňa 27. 05. 2008. Z uvedeného vyplýva, že predmetom osvedčenia pravosti listiny nebola listina celá ale len čiastočný odpis. Na to je priložené k osvedčeniu ďalšie osvedčenie Mgr. M. K. notárskeho kandidáta povereného notárom JUDr. M. K. ktoré osvedčuje, že „táto listina“ bola predložená menovanému dňa 27. 05. 2008 o 15,00 hod. T. L. ktorého totožnosť zistil z jeho platného občianskeho

preukazu. Súd prvého stupňa správne v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že zákonom určená povinnosť predložiť zmenku v prvopise je v zmysle § 175 ods. 1 O. s. p. daná na vydanie zmenkového platobného rozkazu a v iných prípadoch takáto povinnosť nie je zákonom určená. Pozornosti súdu prvého stupňa však zrejme ušla skutočnosť, že v zmysle citovaného ust. § 16 ods. 1 zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. len ten je riadnym majiteľom zmenky, kto zmenku predloží (má v ruke). V tomto prípade zákon platí doslovne. Predloženie prvopisu zmenky má funkciu legitimačnú, teda preukazujúcu oprávneného majiteľa zmenky, pokiaľ tomu svedčí aj obsah zmenky neprerušným radom indosamentov. Pokiaľ by bol rad indosamentov narušený, nemôže ani posledný vyplnený rubopis majiteľa legitimovať. Preto je potrebné aj v tomto prípade vykonať dokazovanie prvopisom zmenky, aby sa odstránili akékoľvek pochybnosti o aktívnej vecnej legitimitate žalobcu najmä s prihliadnutím na rozpor v tvrdení žalobcu a žalovaného v 2/ rade a rozpor v obsahu osvedčenia listiny a osvedčenia vyhlásenia notárskeho kandidáta Mgr. K.. Všetky zmenky „na rad“, čo je zrejme (podľa predloženej fotokópie) prípad predmetnej zmenky z 15. 09. 1998 sa prevádzajú indosamentom (§ 11 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb.) aj keď prevod zmenky na rad má vždy určitý právny dôvod, na základe ktorého dochádza k dohode medzi pôvodným vlastníkom a novým vlastníkom zmenky. Je úplne postačujúce v prípade takejto zmenky vyznačenie rubopisu na zmenke, odovzdanie zmenky novému majiteľovi a vyplatenie dohodnutej čiastky. Pokiaľ pôvodný a nový vlastník sa dohodnú na inej forme prevodu zmenky tak ako v tomto prípade zmluvou o prevode cenného papiera, ide len o inú formu obsahove totožného právneho úkonu prevodu zmenky na rad a to rubopisom na zmenke, jej faktickému odovzdaniu novému vlastníkovi a zaplateniu dohodnutej čiastky.

Odvolací súd z uvedeného dôvodu rozhodnutie súdu prvého stupňa v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 3 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa v ďalšom konaní vo veci samej vykoná dokazovanie na zistenie skutočností potrebných pre určenie pravosti uplatnenej pohľadávky v smere uvedenom odvolacím súdom, po preskúmaní návrhu na prerušenie konania podaný žalovaným v 2. rade rozhodne o tomto návrhu a na základe vykonaného dokazovania znovu o veci a náhrade trov konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.) rozhodne. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, odvolací súd nerozhoduje o náhrade trov konania a preto ani o odvolaní žalobcu proti výroku o náhrade trov konania. Konanie o tzv. incidenčnej žalobe z hľadiska určenia výšky trov

konania je určovacím sporom, bez ohľadu na výšku pohľadávky, určenie pravosti, ktorej je predmetom konania a z tohto dôvodu správne súd prvého stupňa pri určení výšky tarifnej odmeny vychádzal z princípu, že žalobcovi patrí náhrada trov ako v určovacom spore s neoceniteľnou hodnotou veci, čo je podľa § 11 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátom za poskytnutie právnych služieb, jedna trinástina výpočtového základu určeného v zmysle ust. § 1 ods. 3 cit. vyhlášky (pozri 1 M Obdo V 17/2006).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 27. mája 2009

JUDr. Jozef Štefanko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: M. N.